

Og jeg lader mig fremdeles ikke imponere af, at den højtærede Finansminister igen kom op paa en vis lyrisk Højde, idet han sagde, at det, de Mænd skulde udrette, var at skabe Liv af Død, ja, at det, der her var Tale om, var, at disse Mænd skulde skabe Chancer. Det er en fuldstændig Misforstaaelse, det er fuldstændig i Strid med de reelle Kendsgerninger og hele den nøgterne Betragtning, der ligger til Grund for selve H. N. Andersens Plan. Nej, de Mænd skabe ikke Chancerne, men Panama-Kanalens Aabning skaber Chancerne, og disse Mænd ville forsøge paa at udnytte Chancerne. Det er to helt forskellige Ting. Den højtærede Finansminister har Ret i, at hvis ikke saadanne udefra kommende Chancer havde meldt sig, saa kunde der saa vist vedblevet at være Død paa de vestindiske Øer, og saa vilde jeg se den Heksemester, som kunde skabe Liv af denne Død, selv om det var en saa fortræffelig Mand som f. Eks. H. N. Andersen; men Etatsraad Andersen er en alt for nøgtern Forretningsnatur til at bilde sig ind at være eller til at fremstille sig som den, der kan skabe Chancer, hvilket overhovedet en Forretningsmand aldrig kan. En Forretningsmand kan kun udnytte Chancer, som de ydre Forhold eller Konjunkturerne skabe, hvad enten det nu er Høstforhold eller Naturbegivenheder eller som her storslaaede Ingeniørarbejder, der pludselig bryde Verdensskibsfarten og Verdenshandelen nye Veje. Medens St. Thomas før paa en vis Maade laa i en Krog af Verden, kommer den nu til at ligge paa alfar Vej mellem to Verdenshave. Derved opstaa Chancerne. Det er Nord-Amerikanerne, der have skabt Chancerne, og nu er der Spørgsmaal om, hvorvidt de 5 Mænd alene eller den danske Stat sammen med dem skulle udnytte disse Chancer.

Overfor det ærede Medlem for Randers Amts 3die Valgkreds (Bjerre) har jeg kun faa Bemærkninger at gøre. Det er naturligt, at en Mand med det ærede Medlems store Sans for finansielle Anliggender ogsaa ytrer sig om denne Sag. Men det forekommer mig ikke rigtigt, at det ærede Medlem bebrejder mig, at jeg skulde have vist Bagklogskab i denne Sag. Jeg ved overhovedet ikke, hvorledes noget Menneske paa dette Tidspunkt kunde vise Bagklogskab i denne Sag, thi skal her overhovedet vises Klogskab, maa det efter Sagens Natur være Forklogskab, eftersom intet Menneske kan springe 50 eller 99 Aar frem i Tiden og saa skue tilbage — end ikke det ærede Medlem. Jeg maa nedlægge en bestemt

Indsigelse mod de Ytringer, det ærede Medlem fremsatte, naar han ligesom lod mig have haanet de 5 Mænd eller nogle af de 5 Mænd, hvorom der her er Tale, eller lod mig have omtalt dem paa en mindre pæn Maade eller sparket til dem. Det eneste, jeg har sagt, er det rent selvfølgelig, ubestridelige, at den ene af de 5 Mænd ikke ifølge Sagens Natur kan afgive de samme forretningsmæssige Garantier for Foretagendets Trivsel som de 4 andre, fordi han er en ung Mand og derfor endnu ikke har den Erfaring som de paa det vedkommende Omraade. Det er, mig bekendt, endnu ikke nogen Haan at sige om en Mand, at han er en ung Mand, nu er jo netop Mottoet: Ærer de unge. Det er en storartet Ting at være lovende, og jeg vilde ønske, at jeg kunde sige det samme om det ærede Medlem fra Randers. Jeg kender saare lidt til Etatsraad Glückstadt, men saa meget personligt Indtryk har jeg dog af ham, at han vil være den første til at erkende, at hans faglige Indsigt paa dette Omraade ikke har været det bestemte for ham til her at gaa med; men at det meget mere har været Pietetsfølelse overfor Faderen, som tilhørte denne Kreds, der paa forskellig Maade har gjort saa meget for Vestindien.

Det ærede Medlem fra Horsens (Hans Nielsen) paapegede, efter min Mening med stor Ret, at det ejendommelige ved denne Sag var, at den højtærede Finansminister ved denne Lejlighed havde forsømt en Chance. Her var skabt Chancer, og Finansministeren havde for sin Del forsømt en Chance, idet han ganske havde overladt disse store Verdenschancers Udnyttelse til private Mænd og givet alle Fremtidsmuligheder fuldstændig i disse 5 Mænds Vold. Det er dog saaledes, at selv om man maa tænke sig, at der er nok saa megen Risiko ved dette Foretagende, indrømmes det dog fra alle Sider, selv fra dem, som se mest pessimistisk paa det, at der ogsaa er gode Chancer for Fortjeneste, i alt Fald med Tiden. Nuvel, hvorfor skal saa ikke Staten sørge for i alt Fald i anden Række, naar der en Gang bliver tjent glubsk paa Foretagendet, at deltage i denne Fortjeneste? Jeg begriber ikke, hvorfor den uden videre vil stryge denne Mulighed. Jeg kan ikke tænke mig andet, end at Koncessionshaverne, som alle ere Mænd, der ikke kunne leve af blot Halvdelen af det, der her er Tale om, med største Fornøjelse vilde sige, ikke alene, fordi det er uegenyttige Mænd — det er klart —, men ogsaa, fordi de ere patriotisk sindede Mænd: